

REPUBLIKA SRPSKA
VLADA

PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)

ZAKON
O AGENCIJI ZA VISOKO OBRAZOVANJE
REPUBLIKE SRPSKE

Banja Luka, februar 2024. godine

PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)

ZAKON
O AGENCIJI ZA VISOKO OBRAZOVANJE
REPUBLIKE SRPSKE

GLAVA I
OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se status, nadležnost, organizacija, upravljanje, rukovođenje, finansiranje i rad Agencije za visoko obrazovanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija).

Član 2.

(1) Osnovni cilj rada Agencije je unapređenje kvaliteta rada visokoškolskih ustanova, akademskog osoblja, stručnih službi na visokoškolskim ustanovama, praćenje kvaliteta studijskih programa i studiranja na visokoškolskim ustanovama, u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju.

(2) Agencija u svom radu primjenjuje evropske standarde i smjernice, preporuke nadležnih institucija u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika) i Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), te međunarodnu praksu u oblasti razvoja visokog obrazovanja i obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju.

(3) Radi obavljanja i unapređivanja poslova iz svoje nadležnosti, Agencija saraduje sa nadležnim institucijama Republike i BiH.

Član 3.

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se propisi kojim se uređuje opšti upravni postupak, sistem javnih službi i propisi iz oblasti rada.

Član 4.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Član 5.

Pojedini izrazi i pojmovi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

1) kvalitet je skup karakteristika visokoškolske ustanove ili studijskog programa kojima se dokazuje nivo zadovoljavanja opšteprihvaćenih standarda, kao i potreba i očekivanja studenata i društva u cjelini u procesu naučne i nastavne djelatnosti, kroz stalno unapređivanje svih procesa i njihovih ishoda,

2) ESG (engl. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area), odnosno Standardi i smjernice za obezbjeđenje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja, predstavljaju standarde i smjernice unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta visokoškolskih ustanova, standarde i smjernice vanjskog obezbjeđenja kvaliteta i standarde i smjernice za obezbjeđenje kvaliteta agencija,

3) obezbjeđenje kvaliteta je aspekt upravljanja procesima koji podrazumijevaju planiranje, izvođenje, nadzor i unapređenje rada subjekta, s ciljem postizanja povjerenja zainteresovanih strana da će očekivani nivo kvaliteta biti ostvaren,

4) vrednovanje obuhvata postupke i rezultat utvrđivanja kvaliteta, svrsishodnosti i efikasnosti visokoškolske ustanove, članice univerziteta, studijskog programa ili unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta,

5) samovrednovanje je proces kojim visokoškolska ustanova na sistematičan i dokumentovan način provjerava efektivnost i efikasnost unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta,

6) vanjsko vrednovanje je objektivno i nepristrasno vrednovanje unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta predmeta vrednovanja u odnosu na važeće standarde i kriterijume, koje vrši komisija recenzenata ili komisija stručnjaka, a u svrhu početne akreditacije ili akreditacije predmeta vrednovanja,

7) klasterska akreditacija je model akreditacije studijskih programa u kojem se studijski programi sa jedne ili više visokoškolskih ustanova grupišu na osnovu pripadnosti istoj oblasti obrazovanja/naučnoj oblasti (naučnom polju/polju obrazovanja ili užoj naučnoj/užoj oblasti obrazovanja) radi sprovođenja postupka vanjskog vrednovanja u svrhu akreditacije,

8) ENQA je Evropska asocijacija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (engl. European Association for Quality Assurance in Higher Education),

9) ENIC/NARIC je Evropska mreža centara za priznavanje i informisanje u visokom obrazovanju / nacionalni centri za akademsko priznavanje i informisanje (engl. European Network of Information Centres in the European Region / National Academic Recognition Information Centres in the European Union),

10) Evropski okvir kvalifikacija je zajednički evropski referentni okvir koji povezuje nacionalne sisteme kvalifikacija i djeluje kao alat za upoređivanje, odnosno lakše razumijevanje i tumačenje kvalifikacija među različitim državama i obrazovnim sistemima u Evropi,

11) kvalifikacioni okvir je instrument uspostave kvalifikacija stečenih u Republici, kojim se daju osnove za jasnoću, pristupanje, prohodnost, sticanje i kvalitet kvalifikacija,

12) kvalifikacija je naziv za objedinjene skupove ishoda učenja određene vrste, nivoa, obima, profila i kvaliteta, a koje se dokazuje svjedočanstvom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlašćeno pravno lice,

13) profesionalno priznavanje je postupak priznavanja strane visokoškolske kvalifikacije kojim se imaocu kvalifikacije utvrđuje pravo na opšti pristup tržištu rada.

GLAVA II NADLEŽNOSTI AGENCIJE

Član 6.

(1) Agencija je organizacija sa javnim ovlašćenjima čiji je osnivač Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) u ime Republike.

(2) Agencija je samostalno i nezavisno pravno lice.

- (3) Sjedište Agencije je u Banjoj Luci.
- (4) Naziv Agencije je Agencija za visoko obrazovanje Republike Srpske.
- (5) Agencija ima pečat koji sadrži naziv Agencije i amblem Republike Srpske.

Član 7.

- (1) Agencija je nadležna za:
  - 1) unapređenje i usklađivanje sistema visokog obrazovanja Republike sa međunarodnim i evropskim sistemom visokog obrazovanja,
  - 2) razvoj sistema obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja u skladu sa Standardima i smjernicama za obezbjeđenje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja,
  - 3) početnu akreditaciju, akreditaciju i tematsko vrednovanje visokoškolskih ustanova i studijskih programa,
  - 4) vođenje Registra akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa,
  - 5) priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija u svrhu opšteg pristupa tržištu rada,
  - 6) razvoj i primjenu kvalifikacionog okvira Republike i povezivanje sa Evropskim okvirom kvalifikacija,
  - 7) donošenje standarda za početnu akreditaciju i standarda za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa,
  - 8) učešće u izradi, praćenju i sprovođenju strategija i opštih akata u oblasti nauke i visokog obrazovanja,
  - 9) prikupljanje i obradu podataka o sistemu visokog obrazovanja i drugim sistemima s kojima je visoko obrazovanje povezano,
  - 10) podsticanje naučnoistraživačkog rada svih zainteresovanih strana u oblasti visokog obrazovanja,
  - 11) saradnju sa međunarodnim organizacijama, tijelima i institucijama nadležnim za visoko obrazovanje i obezbjeđenje kvaliteta,
  - 12) predstavljanje Republike na međunarodnim konferencijama, skupovima, u međunarodnim organizacijama, mrežama, tijelima i udruženjima u okviru svoje nadležnosti,
  - 13) učešće u realizaciji projekata iz svoje nadležnosti finansiranih od strane međunarodnih finansijskih organizacija,
  - 14) pružanje informacija putem medija i drugih vidova informisanja o svom radu,
  - 15) obavljanje i drugih poslova u skladu sa ovim zakonom, propisima iz oblasti visokog obrazovanja i Statutom.
- (2) Nadležnost Agencije uređuje se ovim zakonom, propisima iz oblasti visokog obrazovanja i okvira kvalifikacija, te Statutom i opštim aktima Agencije.

GLAVA III UPRAVLJANJE, RUKOVOĐENJE AGENCIJOM I FINANSIRANJE AGENCIJE

Član 8.

- (1) Organizacija, upravljanje i rukovođenje Agencijom uređuje se ovim zakonom, Statutom i drugim opštim aktima Agencije.
- (2) Organi Agencije su:
  - 1) upravni odbor i
  - 2) direktor.

(3) Radi obavljanja specifičnih i stručnih poslova iz nadležnosti Agencije, Agencija uspostavlja savjetodavna i stručna tijela, u skladu sa svojim opštim aktima.

(4) Upravni odbor donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske, uz saglasnost Ministarstva za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(5) Pravilnikom iz stava 4. ovog člana propisuje se djelokrug i način rada organizacionih jedinica, radna mjesta i posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa.

Član 9.

(1) Organ upravljanja Agencijom je Upravni odbor.

(2) Upravni odbor čini pet članova: tri predstavnika akademske zajednice Republike, jedan predstavnik privrede i prakse i jedan predstavnik studenata.

(3) Za člana Upravnog odbora može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova propisanih posebnim zakonom, ispunjava i posebne uslove koji su propisani Statutom Agencije.

(4) Za člana Upravnog odbora ne može biti imenovano lice protiv koga se vodi krivični postupak, niti lice koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo.

(5) Članovi Upravnog odbora imaju pravo na naknadu za rad.

Član 10.

(1) U vršenju poslova iz svoje nadležnosti Upravni odbor:

- 1) donosi Statut Agencije,
- 2) Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
- 3) donosi Poslovnik o radu Upravnog odbora,
- 4) usvaja Godišnji program rada i finansijski plan Agencije,
- 5) usvaja Izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije,
- 6) donosi pravilnik kojim se propisuje visina naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije i vrstama i načinu raspodjele vlastitih prihoda,
- 7) donosi Pravilnik o unutrašnjem osiguranju kvaliteta rada Agencije,
- 8) usvaja izvještaje koje direktor Agencije dostavlja u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima,
- 9) donosi odluku o standardima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa,
- 10) donosi odluku o standardima za početnu akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa,
- 11) usvaja Listu recenzenata,
- 12) usvaja Listu stručnjaka, u skladu sa zakonom,
- 13) odlučuje o žalbama i prigovorima visokoškolskih ustanova po pribavljenom mišljenju Odbora za žalbe i prigovore,
- 14) odlučuje o žalbama na rješenje o priznavanju stranih visokoškolskih kvalifikacija,
- 15) imenuje članove savjetodavnih i stručnih tijela Agencije,
- 16) odlučuje o prigovorima zaposlenih iz oblasti radnih odnosa,
- 17) donosi opšte i pojedinačne akte u skladu sa zakonom i Statutom Agencije.

(2) Upravni odbor preduzima mjere za efikasno i racionalno obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti Agencije.

Član 11.

- (1) Direktor Agencije predstavlja Agenciju, rukovodi radom i odgovoran je za rad Agencije.
- (2) Direktor je za svoj rad odgovoran Upravnom odboru Agencije i Narodnoj skupštini Republike Srpske (u daljem tekstu: Narodna skupština).
- (3) Direktor Agencije učestvuje u radu Upravnog odbora bez prava glasa.
- (4) Za direktora Agencije može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova propisanih posebnim zakonom, ispunjava i posebne uslove koji su propisani Statutom Agencije.
- (5) Za direktora Agencije ne može biti imenovano lice protiv koga se vodi krivični postupak, niti lice koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo.

Član 12.

Direktor Agencije obavlja sljedeće poslove:

- 1) rukovodi, predstavlja i zastupa Agenciju u skladu sa ovim zakonom i Statutom Agencije,
- 2) predlaže i donosi opšte i pojedinačne akte u skladu sa zakonom i Statutom Agencije,
- 3) predlaže program rada i finansijski plan Agencije,
- 4) podnosi izvještaj o radu Agencije,
- 5) odlučuje o potrebi prijema radnika i vrši raspored zaposlenih u Agenciji, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast rada, Kolektivnim ugovorom, Pravilnikom o radu i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
- 6) imenuje komisije recenzenata za vanjsko vrednovanje i davanje preporuke o početnoj akreditaciji,
- 7) utvrđuje prijedlog komisije stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno studijskih programa, u skladu sa zakonom,
- 8) imenuje recenzente za recenzije studijskih programa,
- 9) predlaže Upravnom odboru članove Akreditacijskog vijeća nakon sprovedenog postupka javne konkurencije,
- 10) predlaže Upravnom odboru članove Odbora za žalbe i prigovore nakon sprovedenog postupka javne konkurencije,
- 11) predstavlja Agenciju na međunarodnim konferencijama, skupovima i u međunarodnim organizacijama, mrežama, tijelima i udruženjima u okviru nadležnosti Agencije, u skladu sa ovim zakonom i Statutom Agencije,
- 12) obavlja i druge poslove propisane ovim zakonom i Statutom Agencije.

Član 13.

- (1) Članove Upravnog odbora iz reda akademske zajednice i privrede i prakse imenuje Vlada na period od pet godina na osnovu prethodno sprovedenog postupka javne konkurencije, sa mogućnošću još jednog izbora.

(2) Člana Upravnog odbora iz reda studenata, na prijedlog Unije studenata Republike Srpske, imenuje Vlada na period od godinu dana, sa mogućnošću još jednog izbora.

(3) Direktora Agencije, po prethodno sprovedenom postupku javne konkurencije, na prijedlog Vlade imenuje Narodna skupština na period od pet godina, sa mogućnošću još jednog izbora.

(4) Postupak izbora i razrješenja članova Upravnog odbora i direktora Agencije propisuju se Statutom i opštim aktom Agencije.

(5) Član Upravnog odbora ili direktor Agencije mogu biti razriješeni dužnosti i prije isteka perioda na koji su imenovani u slučaju:

- 1) nepostupanja u skladu sa zakonom i opštim aktima Agencije,
- 2) zloupotrebe službenog položaja i svojih ovlašćenja,
- 3) prestanka ispunjavanja opštih i posebnih uslova propisanih zakonom,
- 4) narušavanja ugleda Agencije svojim ponašanjem,
- 5) podnošenja obrazložene ostavke u pisanoj formi.

(6) Ako član Upravnog odbora Agencije bude razriješen dužnosti prije isteka mandata, novi član Upravnog odbora bira se na osnovu sprovedenog postupka javne konkurencije, na period do isteka mandata člana Upravnog odbora koji je razriješen.

(7) Ako direktor Agencije bude razriješen dužnosti prije isteka mandata, Narodna skupština može imenovati vršioca dužnosti na period do šest mjeseci.

(8) U slučaju podnošenja ostavke direktor Agencije ili član Upravnog odbora ostaje na dužnosti do razrješenja, a najduže tri mjeseca od dana podnošenja ostavke.

(9) Ukoliko se do isteka mandata imenovanih članova Upravnog odbora ili direktora Agencije ne izvrše nova imenovanja, imenovani članovi Upravnog odbora i direktor Agencije nastaviće da obavljaju svoje dužnosti do imenovanja, a najduže šest mjeseci.

Član 14.

(1) Na radno-pravni status zaposlenih u Agenciji primjenjuju se odredbe ovog zakona, propisi kojima je regulisana oblast radnih odnosa i opšti akti Agencije.

(2) Direktor Agencije donosi Pravilnik o radu kojim se propisuju odredbe o pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa zaposlenih.

Član 15.

(1) Agencija podnosi Narodnoj skupštini godišnji izvještaj o radu sa finansijskim izvještajem o poslovanju, najkasnije do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu.

(2) Narodna skupština daje saglasnost na akt iz stava 1. ovog člana.

(3) Sadržaj izvještaja iz stava 1. ovog člana utvrđuje se Statutom Agencije.

Član 16.

Stručna i savjetodavna tijela Agencije su: Akreditacijsko vijeće i Odbor za žalbe i prigovore.

Član 17.

(1) Akreditacijsko vijeće je stručno i savjetodavno tijelo Agencije koje vrši kontrolu usklađenosti postupaka vanjskog vrednovanja sa standardima, kriterijumima i opštim aktima Agencije.

- (2) Struktura, broj članova, način izbora i mandat Akreditacijskog vijeća propisuju se Statutom Agencije.
- (3) Članovi Akreditacijskog vijeća imaju pravo na naknadu za rad.

Član 18.

- (1) Odbor za žalbe i prigovore je stručno i savjetodavno tijelo Agencije koje razmatra i daje mišljenje o prigovorima i žalbama visokoškolskih ustanova, u skladu sa ovim zakonom, Statutom i drugim aktima Agencije.
- (2) Struktura, broj članova, način izbora i mandat članova Odbora za žalbe i prigovore propisuju se Statutom Agencije.
- (3) Članovi Odbora za žalbe i prigovore imaju pravo na naknadu za rad.

Član 19.

- (1) Agencija se finansira iz budžeta Republike, vlastitih prihoda i drugih izvora.
- (2) Sredstvima iz budžeta Republike, u skladu sa finansijskim planom, finansiraju se:
  - 1) plate i naknade zaposlenih,
  - 2) članarine i učešće u međunarodnim asocijacijama, mrežama i registrima agencija,
  - 3) dio materijalnih troškova poslovanja Agencije,
  - 4) postupci akreditacije javnih visokoškolskih ustanova i studijskih programa prijavljenih uz akreditaciju ustanove,
  - 5) postupci tematskog vrednovanja po zahtjevu Ministarstva i Unije studenata Republike Srpske i
  - 6) troškovi periodične vanjske evaluacije Agencije.
- (3) Direktor Agencije donosi Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih, uz saglasnost Upravnog odbora, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast rada i opštim aktima Agencije.
- (4) Upravni odbor, uz saglasnost Vlade, donosi odluku kojom se određuje naknada članovima Upravnog odbora i plata direktora Agencije.
- (5) Postupke početne akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa visokoškolske ustanove finansiraju iz vlastitih sredstava.
- (6) Postupci akreditacije studijskih programa koji nisu obuhvaćeni odredbom stava 2. tačka 4) ovog člana visokoškolske ustanove finansiraju iz vlastitih sredstava.

Član 20.

- (1) Upravni odbor donosi Pravilnik o određivanju visine naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije i vrstama i načinu raspodjele vlastitih prihoda Agencije.
- (2) Pravilnikom iz stava 1. ovog člana propisuju se visina naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije, vrste i način raspodjele vlastitih prihoda Agencije, visine naknada za rad članovima Akreditacijskog vijeća, članovima Odbora za žalbe i prigovore, stručnjacima i recenzentima.

GLAVA IV

SISTEM OBEZBJEĐENJA KVALITETA

Član 21.

Sistem obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju obuhvata unutrašnje i vanjsko obezbjeđenje kvaliteta, a sprovodi se kroz:

- 1) samovrednovanje,
- 2) vanjsko vrednovanje,
- 3) donošenje odluke o akreditaciji,
- 4) naknadne aktivnosti.

Član 22.

(1) Visokoškolske ustanove uspostavljaju sistem unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta koji obuhvata:

- 1) praćenje realizacije strategije razvoja,
- 2) realizaciju postupaka unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta,
- 3) praćenje i unapređivanje kvaliteta studijskih programa,
- 4) praćenje i unapređivanje metoda učenja, poučavanja i vrednovanja na studijima,
- 5) praćenje i unapređivanje ostvarivanja ishoda učenja studenata,
- 6) praćenje i unapređivanje naučne produktivnosti nastavnika,
- 7) praćenje i unapređivanje stručnog rada nastavnika,
- 8) praćenje i unapređivanje rada stručnih službi,
- 9) praćenje i unapređivanje drugih aktivnosti koje visokoškolska ustanova obavlja.

(2) Visokoškolske ustanove uspostavljaju kancelarije za obezbjeđenje i unapređivanje kvaliteta.

(3) Visokoškolske ustanove sprovode proces samovrednovanja periodično, najmanje jedanput u dvije godine, s ciljem utvrđivanja nivoa kvaliteta i efektivnosti uspostavljenog unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta, uz konsultacije sa zainteresovanim stranama.

(4) Sistem unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta se uređuje opštim aktom visokoškolske ustanove.

Član 23.

(1) Vanjsko obezbjeđenje kvaliteta obuhvata vrednovanje i ocjenu kvaliteta predmeta vrednovanja, koje se zasniva na objektivnim i jasnim standardima koji su usklađeni sa evropskim i međunarodnim standardima obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju, ovim zakonom i propisima u oblasti visokog obrazovanja.

(2) Postupci vanjskog vrednovanja mogu biti:

- 1) početna akreditacija,
- 2) akreditacija,
- 3) tematsko vrednovanje.

(3) Predmet vanjskog vrednovanja mogu biti:

- 1) visokoškolske ustanove,
- 2) članice univerziteta,
- 3) studijski programi.

Član 24.

- (1) U postupcima vanjskog vrednovanja primjenjuju se:
  - 1) Standardi za početnu akreditaciju,
  - 2) Standardi za akreditaciju visokoškolskih ustanova,
  - 3) Standardi za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija.
- (2) Standardi iz stava 1. ovog člana su usklađeni sa ESG i preporukama nadležnih institucija u Republici i BiH.
- (3) Standardi za akreditaciju visokoškolskih ustanova iz stava 1. tačka 2) ovog člana su usklađeni sa propisom o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u BiH.
- (4) Standardi za akreditaciju studijskih programa iz stava 1. tačka 3) ovog člana su usklađeni sa propisom o kriterijumima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u BiH.
- (5) Standardi iz stava 1. ovog člana sadrže smjernice i pokazatelje kvaliteta kojim se omogućava objektivno i transparentno unutrašnje i vanjsko vrednovanje.

Član 25.

- (1) U postupku početne akreditacije i akreditacije zajedničkog studija primjenjuju se standardi koje propisuje Evropski pristup obezbjeđivanju kvaliteta zajedničkih studija.
- (2) Sastavni dio Standarda za početnu akreditaciju iz člana 24. stav 1. tačka 1) ovog zakona su i standardi za akreditaciju zajedničkog studija.
- (3) Početna akreditacija, odnosno akreditacija zajedničkog studija se sprovodi po postupku propisanom za početnu akreditaciju, odnosno akreditaciju studijskih programa.

Član 26.

- (1) Standarde iz člana 24. stav 1. ovog zakona donosi Upravni odbor, uz prethodno pribavljeno mišljenje Savjeta za visoko obrazovanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Savjet).
- (2) Standardi iz člana 24. stav 1. ovog zakona objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srpske.”

GLAVA V POČETNA AKREDITACIJA

Član 27.

Početna akreditacija je postupak kojim se utvrđuje da li visokoškolska ustanova i/ili studijski program ispunjava zahtjeve Standarda za početnu akreditaciju iz člana 24. stav 1. tačka 1) ovog zakona, a u svrhu izdavanja dozvole za rad.

Član 28.

- (1) Predmet početne akreditacije su:
  - 1) visokoškolske ustanove i
  - 2) studijski programi.

- (2) Početna akreditacija visokoškolske ustanove se sprovodi u slučaju:
  - 1) osnivanja nove ustanove,
  - 2) statusne promjene ustanove i
  - 3) promjena sjedišta i/ili naziva ustanove.
- (3) Početna akreditacija studijskog programa se sprovodi u slučaju:
  - 1) uvođenja novog studijskog programa na visokoškolskoj ustanovi,
  - 2) izmjene naziva studijskog programa,
  - 3) izmjene kvalifikacije koja se stiče završetkom studijskog programa,
  - 4) izmjene oblasti obrazovanja kojoj pripada studijski program,
  - 5) izmjene oblika izvođenja nastave,
  - 6) izmjene mjesta izvođenja studija,
  - 7) izmjene ustanova koje učestvuju u izvođenju zajedničkog studija,
  - 8) značajnijih izmjena i dopuna studijskog programa koje se propisujuUputstvom za izmjenu studijskih programa radi njihovog usklađivanja sa dostignućima u nauci i umjetnosti.
- (4) Uputstvo iz stava 3. tačka 8) ovog člana donosi Upravni odbor Agencije.

Član 29.

~~(1)~~—U skladu sa propisima kojima se uređuje visoko obrazovanje Ministarstvo dostavlja Agenciji uredan zahtjev za vanjskim vrednovanjem u svrhu početne akreditacije, sa dokumentacijom i prethodno pribavljenim pozitivnim mišljenjem Savjeta o društvenoj opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove, odnosno novog studijskog programa/usmjerenja.

(2) Postupak početne akreditacije sprovodi se u roku od 90 dana od dana prijema zahtjeva iz stava 1. ovog člana.

(3) Ukoliko se postupak početne akreditacije iz opravdanih razloga ne okonča u roku iz stava 2. ovog člana, rok za okončanje postupka se produžava najduže za još 60 dana.

Član 30.

(1) Vanjsko vrednovanje u svrhu početne akreditacije visokoškolske ustanove i/ili studijskih programa sprovodi Komisija recenzenata za vanjsko vrednovanje u svrhu početne akreditacije (u daljem tekstu: Komisija recenzenata).

(2) Direktor Agencije imenuje Komisiju recenzenata sa Liste recenzenata, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Listu recenzenata formira i usvaja Upravni odbor Agencije u skladu sa kriterijumima za izbor akademskog osoblja, predstavnika privrede i prakse i studenata, uz pribavljeno mišljenje Ministarstva.

(4) Članovi Komisije recenzenata imaju pravo na naknadu za rad.

Član 31.

(1) Na osnovu dokumentacije visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa i posjete visokoškolskoj ustanovi, Komisija recenzenata sačinjava izvještaj o početnoj akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa/usmjerenja na postojećem studijskom programu, sa stručnim mišljenjem koje sadrži ocjenu ispunjenosti zahtjeva standarda i detaljno obrazloženje ocjene.

(2) Agencija dostavlja Ministarstvu izvještaj Komisije recenzenata iz stava 1. ovog člana, sa preporukom da:

- 1) izda dozvolu za rad visokoškolskoj ustanovi, odnosno za izvođenje studijskog programa/usmjerenja ili
- 2) odbije zahtjev za izdavanje dozvole za rad visokoškolskoj ustanovi, odnosno za izvođenje studijskog programa/usmjerenja.
- (3) Po prijemu izvještaja Komisije recenzenata iz stava 1. ovog člana i preporuke iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo može zatražiti od Agencije da dostavi dodatno obrazloženje, odnosno dopunu izvještaja Komisije.
- (4) Agencija postupa po zahtjevu Ministarstva iz stava 3. ovog člana, odnosno dostavlja dodatno obrazloženje ili dopunu izvještaja Komisije recenzenata u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Član 32.

- (1) Direktor Agencije donosi Pravilnik o početnoj akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa.
- (2) Pravilnikom iz stava 1. ovog člana propisuju se:
  - 1) smjernice za pripremu dokumentacije za početnu akreditaciju,
  - 2) postupak vanjskog vrednovanja u svrhu početne akreditacije,
  - 3) skraćeni postupak vanjskog vrednovanja u svrhu početne akreditacije,
  - 4) način utvrđivanja Liste recenzenata,
  - 5) postupak formiranja, struktura i način rada Komisije recenzenata,
  - 6) sadržaj i forma izvještaja Komisije recenzenata,
  - 7) način ocjenjivanja i
  - 8) davanje preporuke za izdavanje dozvole za rad.
- (3) Pravilnik iz stava 1. ovog člana se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Član 33.

- (1) Visokoškolska ustanova koja je dobila dozvolu za rad dužna je, bez odlaganja, da podnese Agenciji zahtjev za akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskih programa za koje je dobila dozvolu za rad nakon isteka roka od dvije godine od dana upisa u Registar visokoškolskih ustanova, koji vodi Ministarstvo.
- (2) Ukoliko visokoškolska ustanova ne podnese zahtjev za akreditaciju u roku iz stava 1. ovog člana, briše se iz Registra visokoškolskih ustanova.

GLAVA VI AKREDITACIJA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA I STUDIJSKIH PROGRAMA

Član 34.

Akreditacija je postupak kojim se utvrđuje da li visokoškolska ustanova i/ili studijski programi ispunjavaju Standarde za akreditaciju visokoškolskih ustanova i/ili Standarde za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija iz člana 24. stav 1. t. 2) i 3) ovog zakona.

Član 35.

- (1) Modeli akreditacije studijskih programa su:
  - 1) recenzija,
  - 2) klasterska akreditacija,
  - 3) pojedinačna akreditacija.
- (2) Akreditacija studijskog programa po modelu recenzije se sprovodi u okviru postupka akreditacije visokoškolske ustanove, nakon pribavljenih stručnih mišljenja recenzenata o studijskom programu.
- (3) Akreditacija studijskih programa po modelu klasterske ili pojedinačne akreditacije se sprovodi po istom postupku kao i akreditacija visokoškolske ustanove.
- (4) Akreditacija studijskih programa se može sprovoditi u okviru postupka akreditacije visokoškolske ustanove i/ili kao poseban postupak.

Član 36.

- (1) Postupak akreditacije visokoškolske ustanove se sprovodi obavezno na svakih pet godina.
- (2) Visokoškolska ustanova je dužna da akredituje studijske programe prvog i drugog ciklusa studija za koje ima dozvolu za rad.
- (3) Vanjsko vrednovanje u svrhu akreditacije studijskih programa iz stava 2. ovog člana odvija se prema godišnjem planu akreditacije studijskih programa koji donosi direktor Agencije.

Član 37.

- (1) Visokoškolska ustanova podnosi Agenciji zahtjev za akreditaciju najkasnije godinu dana prije isteka važeće akreditacije.
- (2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, ukoliko je dobijanju akreditacije prethodilo pismo očekivanja, visokoškolska ustanova podnosi Agenciji zahtjev za akreditaciju najkasnije 18 mjeseci prije isteka roka važeće akreditacije.
- (3) Uz zahtjev za akreditaciju iz st. 1. i 2. ovog člana visokoškolska ustanova dostavlja dokumentaciju koja se priprema u skladu sa smjernicama za pripremu dokumentacije za akreditaciju propisanih pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa.
- (4) Agencija po službenoj dužnosti od nadležnih organa pribavlja dokaze kojima se utvrđuju činjenice bitne za sprovođenje postupka vanjskog vrednovanja u svrhu akreditacije i donošenja rješenja o akreditaciji visokoškolske ustanove i studijskih programa.

Član 38.

- (1) Vanjsko vrednovanje u svrhu akreditacije sprovodi Komisija stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa (u daljem tekstu: Komisija stručnjaka).
- (2) Agencija utvrđuje konačan prijedlog sastava Komisije stručnjaka koji dostavlja Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđenje kvaliteta (u daljem tekstu: HEA) na imenovanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje okvir visokog obrazovanja u BiH.
- (3) Članovi Komisije stručnjaka imaju pravo na naknadu za rad.

Član 39.

(1) Ukoliko se studijski program akredituje po modelu recenzije, direktor Agencije imenuje recenzente za davanje stručnih mišljenja o studijskom programu, sa Liste recenzenata iz člana 30. stav 3. ovog zakona.

(2) Recenzenti iz stava 1. ovog člana imaju pravo na naknadu za rad.

Član 40.

(1) Komisija stručnjaka sačinjava izvještaj o vanjskom vrednovanju u svrhu akreditacije visokoškolske ustanove/studijskog programa na osnovu dokumentacije visokoškolske ustanove/studijskog programa i posjete visokoškolskoj ustanovi.

(2) U izvještaju o vanjskom vrednovanju u svrhu akreditacije visokoškolske ustanove/studijskog programa, Komisija stručnjaka daje mišljenje i preporuku o akreditaciji visokoškolske ustanove i/ili studijskih programa.

(3) Mišljenje Komisije stručnjaka se dostavlja HEA radi davanja preporuke o akreditaciji u skladu sa zakonom kojim se uređuje okvir visokog obrazovanja u BiH.

Član 41.

(1) Na osnovu preporuke Komisije stručnjaka iz člana 40. stav 2. ovog zakona, nakon pribavljenog mišljenja Akreditacijskog vijeća i preporuke iz člana 40. stav 3. ovog zakona, direktor Agencije:

- 1) donosi rješenje o akreditaciji,
- 2) upućuje visokoškolskoj ustanovi pismo očekivanja ili
- 3) donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za akreditaciju.

(2) Na rješenja iz stava 1. t. 1) i 3) ovog člana visokoškolska ustanova može uložiti žalbu Upravnom odboru Agencije u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(3) Upravni odbor odlučuje o žalbi iz stava 2. ovog člana po pribavljenom mišljenju Odbora za žalbe i prigovore.

(4) Odluka Upravnog odbora iz stava 3. ovog člana je konačna, a protiv nje se tužbom može pokrenuti upravni spor.

(5) Po konačnosti rješenja iz stava 1. tačka 3) ovog člana, nadležni organ zabranjuje obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja visokoškolskoj ustanovi ili izvođenje studijskog programa, u skladu sa zakonom.

(6) Rješenje o akreditaciji se dostavlja HEA radi upisivanja u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova u BiH, u skladu sa zakonom kojim se uređuje okvir visokog obrazovanja u BiH.

Član 42.

(1) U pismu očekivanja iz člana 41. stav 1. tačka 2) ovog zakona navode se utvrđeni nedostaci, skup preporuka i rokovi za njihovo izvršenje, koji ne mogu biti duži od godinu dana.

(2) Po prijemu pisma očekivanja, a najduže u roku od tri mjeseca od dana prijema, visokoškolska ustanova je dužna dostaviti Agenciji plan otklanjanja nedostataka.

(3) Ukoliko visokoškolska ustanova u roku iz stava 2. ovog člana ne dostavi plan otklanjanja nedostataka, direktor Agencije donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za akreditaciju.

(4) Pismo očekivanja se može izdati samo jednom u toku istog postupka vanjskog vrednovanja.

Član 43.

(1) Direktor Agencije donosi Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa.

(2) Pravilnikom iz stava 1. ovog člana propisuju se:

- 1) smjernice za pripremu dokumentacije za akreditaciju,
- 2) postupak vanjskog vrednovanja u svrhu akreditacije,
- 3) način utvrđivanja Liste stručnjaka,
- 4) postupak izbora i imenovanja recenzenata za recenziju studijskih programa,
- 5) postupak formiranja, struktura i način rada Komisije stručnjaka,
- 6) sadržaj i forma izvještaja Komisije stručnjaka,
- 7) način ocjenjivanja,
- 8) način pribavljanja mišljenja Akreditacijskog vijeća i preporuke HEA,
- 9) izdavanje i način upisa rješenja u registre,
- 10) naknadne aktivnosti.

(3) Pravilnik iz stava 1. ovog člana se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Član 44.

(1) Akreditacija studijskog programa, kao i bilo koji drugi oblik vanjskog vrednovanja koji visokoškolska ustanova stekne kod druge agencije članice ENQA, priznaće se pod uslovima i na način određen sporazumom Agencije i agencije koja je izvršila vanjsko vrednovanje, u smislu odredaba ESG.

(2) Sporazum iz stava 1. ovog člana mora sadržati detaljne odredbe o uslovima priznavanja akreditacije i drugih oblika vrednovanja koje je visokoškolska ustanova stekla kod druge agencije članice ENQA.

(3) Akreditacije sprovedene u Republici Srbiji priznaju se u Republici u skladu sa zaključenim Sporazumom o zajedničkim aktivnostima u oblasti osiguranja kvaliteta i priznavanju akreditacija u visokom obrazovanju uspostavljenim između Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije i Ministarstva za naučnotehnološki razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo Republike Srpske (u daljem tekstu: Sporazum).

Član 45.

(1) Ukoliko se u toku postupka vanjskog vrednovanja u svrhu akreditacije sazna za činjenice koje mogu bitno uticati na donošenje rješenja o akreditaciji, postupak se prekida, a utvrđeni rok akreditacije se produžava za period trajanja prekida postupka.

(2) O prekidu postupka direktor Agencije donosi zaključak, protiv kojeg je dopuštena posebna žalba Upravnom odboru Agencije u roku o 15 dana od dana prijema zaključka.

(3) Upravni odbor odlučuje o žalbi iz stava 2. ovog člana na osnovu pribavljenog mišljenja Odbora za žalbe i prigovore.

(4) Odluka Upravnog odbora je konačna, a protiv nje se tužbom može pokrenuti upravni spor.

(5) Ukoliko se postupak akreditacije iz opravdanih razloga ne okonča do isteka roka važenja akreditacije, direktor Agencije donosi rješenje kojim se produžava period važenja akreditacije do okončanja postupka, a najduže 18 mjeseci od isteka važenja akreditacije.

Član 46.

(1) Na osnovu rješenja o akreditaciji, visokoškolske ustanove i studijski programi se upisuju u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa (u daljem tekstu: Registar).

(2) Registar se vodi u pisanom i elektronskom obliku i dio je centralnog informacionog sistema Agencije.

(3) Agencija o svim promjenama u Registru obavještava Ministarstvo u roku od 30 dana od izvršene promjene.

(4) Izvod iz Registra je dostupan javnosti putem internet stranice Agencije.

(5) Visokoškolske ustanove koje su akreditovane u Republici Srbiji mogu se upisati u Registar iz stava 1. ovog člana u skladu sa Sporazumom iz člana 44. stav 3. ovog zakona.

(6) Za visokoškolsku ustanovu kojoj je istekla akreditacija, a koja nije podnijela novi zahtjev za akreditaciju do isteka roka važenja akreditacije, direktor Agencije donosi rješenje o brisanju iz Registra.

(7) Na rješenje iz stava 6. ovog člana visokoškolska ustanova može izjaviti žalbu Upravnom odboru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(8) Upravni odbor odlučuje o žalbi iz stava 7. ovog člana po pribavljenom mišljenju Odbora za žalbe i prigovore.

(9) Odluka Upravnog odbora je konačna, a protiv nje se tužbom može pokrenuti upravni spor.

(10) Visokoškolska ustanova kojoj je odbijen zahtjev za akreditaciju briše se iz Registra na osnovu konačnog rješenja iz člana 41. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

Član 47.

(1) Direktor Agencije donosi Pravilnik o vođenju Registra akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa.

(2) Pravilnikom iz stava 1. ovog člana propisuje se:

- 1) način vođenja Registra,
- 2) izgled i sadržaj Registra,
- 3) postupak upisa u Registar,
- 4) brisanje iz Registra i

5) obezbjeđenje dostupnosti informacija o akreditovanim visokoškolskim ustanovama i studijskim programima.

GLAVA VII TEMATSKO VREDNOVANJE

Član 48.

(1) Tematsko vrednovanje je vanredni postupak provjere kvaliteta visokoškolske ustanove, studijskog programa ili njegovih pojedinih dijelova.

(2) Tematsko vrednovanje po službenoj dužnosti sprovodi Agencija na osnovu odluke Akreditacijskog vijeća, a može se sprovesti i na obrazloženi prijedlog Ministarstva,

visokoškolske ustanove i studentskog predstavničkog tijela visokoškolske ustanove i Unije studenata Republike Srpske.

Član 49.

(1) Tematsko vrednovanje sprovode recenzenti koji se imenuju sa Liste recenzenata iz člana 30. stav 3. ovog zakona.

(2) U zavisnosti od ishoda postupka tematskog vrednovanja, Agencija može pokrenuti postupak vanredne akreditacije.

(3) Visokoškolska ustanova je dužna da podnese zahtjev za vanrednu akreditaciju u roku od 90 dana od dana dostavljanja obavještenja o obavezi sprovođenja postupka vanredne akreditacije iz stava 2. ovog člana.

(4) Ukoliko visokoškolska ustanova u ostavljenom roku ne podnese zahtjev za vanrednu akreditaciju, Agencija donosi rješenje o ukidanju rješenja o akreditaciji i obavještava nadležni organ radi zabrane obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

(5) Recenzenti iz stava 1. ovog člana imaju pravo na naknadu za rad.

Član 50.

(1) Direktor Agencije donosi Pravilnik o tematskom vrednovanju.

(2) Pravilnikom iz stava 1. ovog člana propisuje se:

- 1) sadržaj i forma prijedloga iz člana 48. stav 2. ovog zakona,
- 2) postupak tematskog vrednovanja,
- 3) način angažovanja i rada recenzenata i
- 4) forma i sadržaj izvještaja.

(3) Pravilnik iz stava 1. ovog člana se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

GLAVA VIII

PRIZNAVANJE STRANIH VISOKOŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA I KVALIFIKACIONI OKVIR

Član 51.

(1) Priznavanje strane visokoškolske kvalifikacije je postupak kojim se imaocu kvalifikacije utvrđuje pravo na opšti pristup tržištu rada.

(2) Agencija sprovodi postupak priznavanja u svrhu opšteg pristupa tržištu rada strane visokoškolske kvalifikacije u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast visokog obrazovanja, ako međunarodnim ugovorom nije predviđeno drugačije.

(3) Postupak priznavanja u svrhu opšteg pristupa tržištu rada ne sprovodi se za kvalifikacije stečene na teritoriji bivše SFRJ do 6. aprila 1992. godine i za kvalifikacije stečene na akreditovanim visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji, na osnovu Sporazuma o uzajamnom priznavanju dokumenata u obrazovanju i regulisanju statusnih pitanja učenika i studenata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 79/05).

(4) Kvalifikacije iz stava 3. ovog člana imaju isto pravno dejstvo kao kvalifikacije izdate na teritoriji Republike.

(5) Izuzetno, na zahtjev imaoca kvalifikacije, može se sprovesti postupak priznavanja u svrhu opšteg pristupa tržištu rada visokoškolske kvalifikacije stečene na akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi u Republici Srbiji.

Član 52.

(1) U postupku priznavanja u svrhu opšteg pristupa tržištu rada vrši se vrednovanje stranog studijskog programa na kojem je stečena strana visokoškolska kvalifikacija.

(2) Postupku vrednovanja strane visokoškolske kvalifikacije prethodi pribavljanje dokaza o sistemu studiranja u zemlji u kojoj je strana visokoškolska diploma stečena, akreditaciji visokoškolske ustanove i studijskog programa, te drugih dokaza o studiju koji je prethodio sticanju strane visokoškolske kvalifikacije, a koje Agencija pribavlja putem Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH i/ili drugih centara ENIC/NARIC mreže.

(3) Strana visokoškolska kvalifikacija se ne priznaje ukoliko se utvrdi da postoje bitne razlike između kvalifikacije za koju se traži priznavanje i odgovarajuće kvalifikacije u Republici.

(4) Jednom izvršeno vrednovanje važi za sve naredne slučajeve priznavanja strane visokoškolske kvalifikacije kada je stečena na istoj visokoškolskoj ustanovi i na istom studijskom programu.

(5) Prilikom vrednovanja stranog studijskog programa, Agencija može tražiti stručno mišljenje od visokoškolske ustanove koja je matična za oblast kojoj pripada strani studijski program.

Član 53.

(1) Rješenje o priznavanju strane visokoškolske kvalifikacije u svrhu zapošljavanja obavezno sadrži: naziv, vrstu, nivo i trajanje (obim) studijskog programa, naziv strane visokoškolske kvalifikacije na izvornom jeziku, te vrstu i nivo studija u Republici kojem odgovara studij završen u inostranstvu ukoliko takva vrsta i nivo studija postoji u Republici.

(2) Direktor Agencije donosi rješenje o priznavanju strane visokoškolske kvalifikacije u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahtjeva za priznavanjem strane visokoškolske kvalifikacije.

(3) Naziv strane visokoškolske kvalifikacije se u dispozitivu rješenja o priznavanju, po pravilu, navodi u originalu (na izvornom jeziku) i bez prevoda.

(4) Na rješenje iz stava 2. ovog člana imalac kvalifikacije može uložiti žalbu Upravnom odboru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(5) Odluka Upravnog odbora je konačna, a protiv nje se tužbom može pokrenuti upravni spor.

(6) Rješenje iz stava 2. ovog člana ima snagu javne isprave.

Član 54.

(1) Direktor Agencije donosi Pravilnik o postupku priznavanja strane visokoškolske kvalifikacije.

(2) Pravilnikom iz stava 1. ovog člana propisuje se:

1) sadržaj zahtjeva za priznavanje strane visokoškolske kvalifikacije,
2) postupak priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija u svrhu opšteg pristupa tržištu rada,

3) bitne razlike između kvalifikacije za koju se traži priznavanje i odgovarajuće kvalifikacije u Republici iz člana 52. stav 3. ovog zakona i

4) forma i sadržaj rješenja o priznavanju strane visokoškolske kvalifikacije.

(3) Pravilnik iz stava 1. ovog člana se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Član 55.

- (1) Za troškove priznavanja iz čl. 51. do 54. ovog zakona plaća se naknada.
- (2) Plaćanja naknade za priznavanje strane visokoškolske kvalifikacije oslobođeni su: lica do 26 godina bez oba roditelja, lica sa invaliditetom od I do VI kategorije, djeca poginulih boraca, deca ratnih vojnih invalida od I do VI kategorije.
- (3) Visina naknade troškova postupka priznavanja iz stava 1. ovog člana propisuje se Pravilnikom o određivanju visine naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije i vrstama i načinu raspodjele vlastitih prihoda.

Član 56.

Agencija vodi evidenciju i trajno čuva dokumentaciju o sprovedenom postupku priznavanja iz čl. 51. do 54. ovog zakona.

Član 57.

U oblasti razvoja i primjene Kvalifikacionog okvira Republike Srpske Agencija vrši poslove u skladu sa propisima kojim se uređuje ova oblast.

GLAVA IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 58.

Stupanjem na snagu ovog zakona Agencija za visoko obrazovanje Republike Srpske nastavlja s radom u skladu sa ovim zakonom.

Član 59.

- (1) Upravni odbor u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi:
  - 1) Standarde za početnu akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa (član 26. stav 1),
  - 2) Standarde za akreditaciju visokoškolskih ustanova (član 26. stav 1),
  - 3) Standarde za akreditaciju studijskih programa (član 26. stav 1).
- (2) Upravni odbor Agencije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi:
  - 1) Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske (član 8. stav 4),
  - 2) Pravilnik o unutrašnjem osiguranju kvaliteta rada Agencije za visoko obrazovanje Republike Srpske (član 10. stav 1. tačka 7),

3) Pravilnik o određivanju visine naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije za visoko obrazovanje Republike Srpske i vrstama i načinu raspodjele vlastitih prihoda (član 20. stav 1),

4) Uputstvo za izmjenu studijskih programa (član 28. stav 3. tačka 8).

(3) Direktor Agencije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi:

1) Pravilnik o radu u Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske (član 14. stav 2),

2) Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih u Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske (član 19. stav 3),

3) Pravilnik o početnoj akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa (član 32. stav 1),

4) Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa (član 43. stav 1),

5) Pravilnik o vođenju Registra akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa (član 47. stav 1),

6) Pravilnik o tematskom vrednovanju (član 50. stav 1),

7) Pravilnik o postupku priznavanja strane visokoškolske kvalifikacije (član 54. stav 1).

(4) Do donošenja akata iz st. 1, 2. i 3. ovog člana primjenjuju se podzakonski akti koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

(5) Agencija će svoju organizaciju, rad i akte uskladiti sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 60.

Postupci vanjskog vrednovanja visokoškolskih ustanova i studijskih programa i priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija koji su započeti, a nisu okončani do stupanja na snagu ovog zakona, nastaviće se i okončati po odredbama ovog zakona.

Član 61.

(1) Članovi Upravnog odbora, Akreditacijskog vijeća, Odbora za žalbe i direktor Agencije ostaju na dužnosti do isteka mandata.

(2) Komitet za žalbe i prigovore nastavlja sa radom pod nazivom Odbor za žalbe i prigovore.

Član 62.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 67/20 i 16/23).

Član 63.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O AGENCIJI ZA VISOKO OBRAZOVANJE
REPUBLIKE SRPSKE

(po hitnom postupku)

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 38. st. 1. i 3. Ustava Republike Srpske, prema kome svako ima pravo na školovanje pod jednakim uslovima i svakome je dostupno pod jednakim uslovima visokoškolsko obrazovanje i u Amandmanu XXXII tačka 12. člana 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje obrazovanje, kao i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04-020-713/24 od 26. februara 2024. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 38. st. 1. i 3. Ustava Republike Srpske, prema kojem svako ima pravo na školovanje pod jednakim uslovima i svakome je visokoškolsko obrazovanje dostupno pod jednakim uslovima, i u Amandmanu XXXII na član 68. tačka 12. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje obrazovanje. Takođe, članom 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske utvrđeno je da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Prijedlogom zakona o Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske uređuje se status, nadležnost, organizacija, upravljanje, rukovođenje, finansiranje i rad Agencije za visoko obrazovanje Republike Srpske.

Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 5. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), u obrazloženju Zakona naveo razloge za donošenje Zakon o Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske. U vezi s tim, osnovni razlog zbog kojeg se donosi ovaj zakon, između ostalih, jeste potreba za preciznijim normiranjem pojedinih odredaba koje se odnose na unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta rada visokoškolskih ustanova, akademskog osoblja, stručnih službi na visokoškolskim ustanovama, praćenje kvaliteta studijskih programa i studiranja na visokoškolskim ustanovama, definisanjem šta taj sistem obuhvata, a što će visokoškolskim ustanovama pomoći u uspostavljanju i unapređivanju tog sistema.

Pored toga, novim zakonom jasnije i konkretnije su definisane odredbe koje se odnose na faze postupka akreditacije na način da se akreditacija sprovodi u četiri faze, umjesto dosadašnje tri, odnosno normirana je i faza naknadnih aktivnosti. Propisuje se i nova nadležnost Agencije u oblasti razvoja i primjene okvira kvalifikacija Republike Srpske i povezivanja sa Evropskim okvirom kvalifikacija.

Pored toga, Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 41. stav 1. t. 6) i 11) Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, naveo razloge za donošenje zakona po hitnom postupku i objašnjenje opšteg interesa zbog kojeg se predlaže povratno dejstvo člana 60. Prijedloga zakona, kojim je propisano da postupci vanjskog vrednovanja visokoškolskih ustanova i studijskih programa i priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija koji su

započeti a nisu okončani do stupanja na snagu ovog zakona, nastaviće se i okončati po odredbama ovog zakona.

Budući da je predmetni Zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Prijedlog zakona o Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske (po hitnom postupku) može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-720/24 od 28. februar 2024. godine a nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Prijedloga zakona o Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske (po hitnom postupku), nije ustanovljeno da pravo Evropske unije sadrži obavezujuće sekundarne izvore koji su relevantni za predmet uređivanja dostavljenog Prijedlog zakona, te zbog toga u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „neprimjenjivo“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U dosadašnjoj primjeni Zakona o obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 67/20 i 16/23), ukazala se potreba za preciznijim i detaljnijim regulisanjem pojedinih odredaba zakona, te definisanjem proširenih nadležnosti Agencije u oblasti razvoja i primjene okvira kvalifikacija Republike Srpske i povezivanja sa Evropskim okvirom kvalifikacija.

U postupku pripreme izmjena i dopuna važećeg Zakona promijenjeno je više od polovine članova osnovnog teksta Zakona, što u skladu sa članom 59. stav 1. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/ 14) podliježe obavezi donošenja novog zakona.

Precizirane su odredbe koje se odnose na unutrašnje obezbjeđenja kvaliteta, preciznije se navodi šta ovaj sistem obuhvata, što će visokoškolskim ustanovama pomoći u uspostavljanju i unapređivanju ovog sistema. Propisuje se da visokoškolske ustanove uspostavljaju kancelarije za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta, te da sprovedu proces samovrednovanja periodično, najmanje jedanput u dvije godine.

Precizirane su i odredbe u kojim slučajevima se sprovodi početna akreditacija studijskog programa, a to u prethodnom zakonodavnom okviru nije bilo dovoljno precizirano i izazivalo je nedoumice i različita tumačenja.

Predviđena mogućnost sprovođenja početne akreditacije usmjerenja na postojećem studijskom programu, što je posebno značajno u smislu potreba visokoškolskih ustanova za inoviranjem studijskih programa dodavanjem novih usmjerenja. Taj postupak sprovodiće se po skraćenoj proceduri, a regulisaće se Pravilnikom o početnoj akreditaciji.

Novina je i u preciziranju referentnih vrijednosti za akreditaciju zajedničkog studija. Propisano je da se početna akreditacija zajedničkog studija sprovodi u odnosu na standarde koje propisuje Evropski pristup obezbjeđivanju kvaliteta zajedničkih studija, a sastavni su dio Standarda za početnu akreditaciju.

Precizirane su i odredbe kojim se propisuje rok za podnošenja zahtjeva za akreditaciju, i to najkasnije godinu dana prije isteka roka važenja akreditacije, odnosno najkasnije 18 mjeseci prije isteka roka važenja akreditacije ukoliko je dobijanju akreditacije prethodilo pismo očekivanja.

Precizirane su i dopunjene odredbe koje se odnose na faze postupka akreditacije na način da se akreditacija sprovodi u četiri faze (umjesto dosadašnje tri), odnosno obuhvaćena je i faza naknadnih aktivnosti, a to je posebno važno u kontekstu zahtjeva ESG.

Precizirane su odredbe koje se odnose na postupanje u slučajevima kada se tokom postupka utvrde činjenice koje mogu bitno uticati na ishod postupka. Takođe, s obzirom na to da se u nekim slučajevima postupci akreditacije iz opravdanih razloga ne uspijevaju okončati do roka važenja akreditacije ustanove, regulisan je status akreditacije u takvim situacijama da se ne bi dovodilo u pitanje priznavanje diploma i učešće visokoškolskih ustanova u međunarodnim organizacijama i projektima. Propisano je da, ukoliko se postupak akreditacije iz opravdanih razloga ne okonča do isteka roka važenja akreditacije, Agencija donosi rješenje kojim se produžava period važenja akreditacije do okončanja postupka, a najduže 18 mjeseci od isteka važenja akreditacije.

Propisana je nova nadležnost Agencije u oblasti razvoja i primjene okvira kvalifikacija Republike Srpske i povezivanja sa Evropskim okvirom kvalifikacija. Propisano je da Agencija ovu nadležnost obavlja u skladu sa propisima kojim se uređuje oblast okvira kvalifikacija.

Razlozi za donošenje Zakona o Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske (po hitnom postupku) se odnose i na dodatno jačanje pozicije Agencije u smislu priznavanja i prepoznavanja sistema visokog obrazovanja Republike Srpske u Evropskom prostoru visokog obrazovanja. Napori Ministarstva i Agencije su usmjereni na sticanje punopravnog članstva Agencije u Evropskoj asocijaciji za obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA) i Evropskom registru za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (EQAR) koji vodi bazu podataka o agencijama (DEQAR) članicama registra. Članstvo u ENQA-i i EQAR-u se dokazuje postupkom vanjskog vrednovanja Agencije i prvi postupak koji je sproveden 2017. godine rezultirao je pridruženim članstvom Agencije u ENQA-i.

Treći dio Standarda i smjernica za obezbjeđenje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG) odnosi se na agencije za obezbjeđenje kvaliteta i najvažniji zahtjev se odnosi na uspostavljanje jasne pravne osnove Agencije koja je priznata od strane nadležnih javnih vlasti. Sljedeći ključni zahtjev standarda je obezbjeđivanje autonomije i nezavisnosti rada Agencije koja ima punu odgovornost za svoj rad i donošenje odluka. U svrhu provjere ispunjenosti navedenih i ostalih zahtjeva ESG-a, nakon dostizanja punopravnog članstva, Agencija podliježe vanjskom vrednovanju od strane ENQA svakih pet godina. S obzirom na važnost sticanja punopravnog članstva, Agencija učestvuje u projektu Podrška agencijama za osiguranje kvaliteta u dostizanju ispunjenosti zahtjeva ESG-a (SEQA-ESG 2). Tokom trajanja projekta moći će se aplicirati za punopravno članstvo u ENQA, te je neophodno obezbijediti preduslove za prepoznavanja Agencije u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Na sastanku koji je u okviru projekta održan 5. decembra 2023. godine sa predsjednikom ENQA-a, direktorom EQAR-a i ekspertima iz Evropskog prostora visokog obrazovanja date su preporuke za dalje usklađivanje rada Agencije sa ESG-u, a koje su implementirane i u ovaj zakon.

V RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) data je mogućnost, izuzetno, za donošenje zakona po hitnom postupku u slučaju kada se zakonom uređuju pitanja i odnosi nastali usljed okolnosti koje nisu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona bi moglo prouzrokovati štetne posljedice po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike i rad organa i organizacija, te ako je to u opštem interesu.

U prethodnoj godini veći broj studenata u Republici Srpskoj suočio se sa problemima u postupcima priznavanja diploma u Hrvatskoj, Sloveniji i nekim drugim zemljama Evropske unije zbog statusa akreditacije ustanova, a u nekim slučajevima i studijskih programa.

Takođe, budući da se u nekim slučajevima postupci akreditacije iz opravdanih razloga nisu uspjeli okončati do roka važenja akreditacije ustanove, bilo je potrebno regulisati status akreditacije u takvim situacijama kako se ne bi dovodilo u pitanje priznavanje diploma i učešća visokoškolskih ustanova u međunarodnim organizacijama i projektima.

Članom 45. Zakona o Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske (po hitnom postupku) propisano je da, ukoliko se postupak akreditacije iz opravdanih razloga ne okonča do isteka roka važenja akreditacije, Agencija donosi rješenje kojim se produžava period važenja akreditacije do okončanja postupka, a najduže 18 mjeseci od isteka važenja akreditacije.

Kroz navedene odredbe Zakona o Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske (po hitnom postupku) se djeluje u opštem interesu, štite se prava studenta i visokoškolskih ustanova i sprečavaju negativne posljedice koje mogu nastupiti zbog nemogućnosti ostvarivanja prava na profesionalno priznavanje visokoškolskih kvalifikacija stečenih u Republici Srpskoj i učešća visokoškolskih ustanova u međunarodnim organizacijama i projektima.

VI OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. propisuje se predmet ovog zakona i navodi se da se ovim zakonom uređuje status, nadležnost, organizacija, upravljanje, rukovođenje, finansiranje i rad Agencije.

Članom 2. navedeni su osnovni ciljevi rada Agencije, a to su: stalno unapređivanje kvaliteta rada visokoškolskih ustanova, nastavnog kadra i stručnih službi na visokoškolskim ustanovama, praćenje kvaliteta studijskih programa i studiranja na visokoškolskim ustanovama. Propisuje se da Agencija u svom radu primjenjuje evropske i međunarodne standarde i smjernice, preporuke nadležnih institucija u Republici i BiH, te međunarodnu praksu u oblasti razvoja visokog obrazovanja i obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju, kao i da saraduje sa drugim organima Republike i BiH.

Članom 3. propisuje se odnos ovog zakona sa drugim zakonima, a za pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se propisi kojim se uređuje opšti upravni postupak, sistem javnih službi i propisi iz oblasti rada.

Članom 4. propisano je da pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Članom 5. definisani su pojmovi i izrazi koji se koriste u zakonu i značenja koja u smislu ovog zakona imaju.

Članom 6. propisuje se da je Agencija organizacija sa javnim ovlašćenjima čiji je osnivač Vlada u ime Republike, te da je samostalno i nezavisno pravno lice. Propisuje se sjedište i naziv Agencije, te da Agencija ima pečat koji sadrži naziv Agencije i amblem Republike Srpske.

Članom 7. propisuju se nadležnosti Agencije.

Članom 8. propisuje se upravljanje i rukovođenje Agencijom. Propisani su organi Agencije: upravni odbor i direktor. Takođe, Agencija može imati stručna i savjetodavna tijela, u skladu sa svojim opštim aktima, a Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji, koji donosi Upravni odbor Agencije, uređuje se djelokrug i način rada organizacionih jedinica, radna mjesta i posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa.

Članom 9. propisuje se da je organ upravljanja Agencijom Upravni odbor, sastav i uslovi za imenovanje.

Članom 10. propisuje se nadležnost Upravnog odbora Agencije.

Članom 11. propisuje se da direktor Agencije predstavlja Agenciju, rukovodi radom i odgovoran je za rad Agencije, a da za svoj rad odgovara Upravnom odboru i Narodnoj skupštini, kao i koji su uslovi za imenovanje.

Članom 12. propisuje se nadležnost direktora Agencije.

Članom 13. propisuje se mandat Upravnog odbora i direktora Agencije i postupak imenovanja članova Upravnog odbora, trajanje mandata, a direktor Agencije ili član Upravnog odbora Agencije mogu biti razriješeni dužnosti i prije isteka perioda na koji su imenovani u slučaju da ne postupaju u skladu sa zakonom i propisima Agencije, zloupotrebljavaju službeni položaj i svoja ovlaštenja, prestanu da ispunjavaju opšte i posebne uslove propisane ovim zakonom, svojim postupanjem bitno naruše ugled Agencije ili podnesu obrazloženu ostavku u pisanoj formi. U slučaju ako član Upravnog odbora bude razriješen dužnosti prije isteka mandata, novi član Upravnog odbora bira se na period do isteka mandata člana upravnog odbora koji je razriješen. Ako direktor Agencije bude razriješen dužnosti prije isteka mandata, Narodna skupština može imenovati vršioca dužnosti na period do šest mjeseci. U slučaju podnošenja ostavke direktor ili član Upravnog odbora ostaje na dužnosti do razriješenja, a najduže tri mjeseca od dana podnošenja ostavke. Ako se do isteka mandata imenovanih članova Upravnog odbora Agencije i direktora Agencije ne izvrše nova imenovanja, postojeći članovi Upravnog odbora i direktor Agencije nastavljaju da obavljaju svoje dužnosti do imenovanja od strane Narodne skupštine, a najduže šest mjeseci.

Članom 14. propisano je da se na radno-pravni status zaposlenih u Agenciji primjenjuju propisi kojima je regulisana oblast radnih odnosa Republike i opšti akti Agencije, a odredbe o pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa zaposlenih propisuju se Pravilnikom o radu, koji donosi direktor Agencije.

Članom 15. propisuje se da Agencija podnosi Narodnoj skupštini godišnji izvještaj o radu najkasnije do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu.

Članom 16. propisuje se da su stručna i savjetodavna tijela Agencije Akreditacijsko vijeće i Odbor za žalbe i prigovore.

Članom 17. propisuje se da je Akreditacijsko vijeće stručno i savjetodavno tijelo Agencije koje vrši kontrolu usklađenosti postupka vanjskog vrednovanja sa standardima, kriterijumima i opštim aktima Agencije. Utvrđuje se da se struktura, broj članova, način izbora i nadležnosti propisuju Statutom Agencije.

Članom 18. propisuje se da je Odbor za žalbe i prigovore stručno i savjetodavno tijelo Agencije koje razmatra i donosi mišljenje o žalbama i prigovorima, u skladu sa zakonom, Statutom i drugim aktima Agencije, te da se struktura, broj članova, način izbora, mandat članova i nadležnosti Odbora propisuju Statutom Agencije.

Članom 19. propisuje se finansiranje Agencije, a sredstvima iz budžeta, u skladu sa finansijskim planom, finansiraju se plate i naknade zaposlenih, članarine i učešće u međunarodnim asocijacijama, mrežama i registrima agencija, dio materijalnih troškova poslovanja Agencije, postupci akreditacije javnih visokoškolskih ustanova i studijskih programa prijavljenih uz akreditaciju ustanove, postupci tematskog vrednovanja po zahtjevu Ministarstva i Unije studenata, kao i troškovi periodične vanjske evaluacije Agencije. Pravilnikom o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih, koji donosi direktor Agencije, detaljnije se propisuje način određivanja plata, naknada i drugih primanja zaposlenih i angažovanih lica u Agenciji, a visinu naknada članovima Upravnog odbora i plate direktora Agencije utvrđuje Upravni odbor. Takođe, postupci početne akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa, visokoškolske ustanove finansiraju se iz vlastitih sredstava.

Članom 20. propisuje se da Upravni odbor Agencije donosi Pravilnik kojim se utvrđuju visine naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije, vrste i način raspodjele vlastitih prihoda, visine naknada za rad članovima Akreditacijskog vijeća, članovima Odbora za žalbe i prigovore, stručnjacima i recenzentima.

Članom 21. propisuje se da sistem obezbjeđivanja kvaliteta u visokom obrazovanju obuhvata unutrašnje i vanjsko obezbjeđenje kvaliteta, a sprovodi se kroz četiri faze: samovrednovanje, vanjsko vrednovanje, donošenje odluke o akreditaciji i naknadne aktivnosti.

Članom 22. propisuje se sistem unutrašnjeg obezbjeđivanja kvaliteta koji uspostavljaju visokoškolske ustanove i šta obuhvata ovaj sistem, uspostavljanje kancelarije za obezbjeđivanje i unapređenje kvaliteta i da se proces samovrednovanja sprovodi periodično, najmanje jedanput u dvije godine, s ciljem utvrđivanja nivoa kvaliteta i efektivnosti uspostavljenog unutrašnjeg sistema obezbjeđivanja kvaliteta, uz konsultacije sa zainteresovanim stranama. Sistem unutrašnjeg obezbjeđivanja kvaliteta visokoškolske ustanove uređuju svojim opštim aktom.

Članom 23. propisuje se vanjski sistem obezbjeđivanja kvaliteta, koji obuhvata vrednovanje i ocjenu kvaliteta predmeta vrednovanja, a zasniva se na objektivnim i jasnim standardima koji su usklađeni sa evropskim i međunarodnim standardima obezbjeđivanja kvaliteta u nauci i visokom obrazovanju, ovim zakonom i propisima iz oblasti visokog obrazovanja. Predmeti vrednovanja su visokoškolske ustanove, članice univerziteta i studijski programi. Definisani su i postupci vanjskog vrednovanja i to: početna akreditacija visokoškolskih ustanova i studijskih programa, akreditacija visokoškolskih ustanova i studijskih programa i tematsko vrednovanje.

Članom 24. propisuju se standardi koji se primjenjuju u postupku vanjskog vrednovanja i način njihovog donošenja. U postupku vanjskog vrednovanja primjenjuju se: Standardi za početnu akreditaciju, Standardi za akreditaciju visokoškolskih ustanova i Standardi za akreditaciju studijskih programa koji su usklađeni sa Standardima i smjericama za obezbjeđenje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG), te preporukama nadležnih institucija u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini. Takođe, Standardi za akreditaciju visokoškolskih ustanova treba da budu usklađeni sa Kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u BiH, dok su Standardi za akreditaciju studijskih programa usklađeni sa Kriterijumima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u BiH. U stavu 5. se propisuje da svi navedeni standardi sadrže smjernice i indikatore kvaliteta koji omogućavaju objektivno i transparentno unutrašnje i vanjsko vrednovanje.

Članom 25. propisuje se da se početna akreditacija zajedničkog studija sprovodi u odnosu na standarde koje propisuje Evropski pristup obezbjeđivanju kvaliteta zajedničkih studija, a koji su sastavni dio Standarda za početnu akreditaciju. Takođe, propisano je da se početna akreditacija zajedničkog studija sprovodi po postupku propisanom za početnu akreditaciju visokoškolske ustanove/studijskog programa.

Članom 26. propisuje se da Standarde za početnu akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa, Standarde za akreditaciju visokoškolskih ustanova i Standarde za akreditaciju studijskih programa donosi Upravni odbor Agencije, uz prethodno pribavljeno mišljenje Savjeta za visoko obrazovanje Republike Srpske, a svi standardi koji se koriste u postupcima vanjskog vrednovanja objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Članom 27. definiše se postupak početne akreditacije, kojim se utvrđuje da li visokoškolska ustanova i/ili studijski program ispunjava Standarde za početnu akreditaciju, a u svrhu izdavanja dozvole za rad.

Članom 28. propisuju se predmeti početne akreditacije i u kojim slučajevima se sprovodi početna akreditacija visokoškolske ustanove ili studijskog programa.

Članom 29. propisuje se da postupku početne akreditacije prethodi zahtjev za izdavanje dozvole za rad koji se podnosi Ministarstvu, te da Ministarstvo dostavlja Agenciji uredan zahtjev za vanjskim vrednovanjem u svrhu početne akreditacije, sa dokumentacijom i prethodno pribavljenim pozitivnim mišljenjem Savjeta o elaboratu visokoškolske ustanove.

Postupak početne akreditacije sprovodi se u roku od 90 dana, a u opravdanim razlozima može se i produžiti.

Članom 30. propisuje se da početnu akreditaciju visokoškolske ustanove i/ili studijskih programa sprovodi Komisija recenzenata za vanjsko vrednovanje u svrhu početne akreditacije, koju imenuje direktor Agencije sa Liste recenzenata, u skladu sa ovim zakonom.

Članom 31. propisuje se da Komisija recenzenata sačinjava izvještaj o početnoj akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa/usmjerenja na postojećem studijskom programu sa ocjenom ispunjenosti zahtjeva standarda i zaključnim stručnim mišljenjem. Agencija dostavlja Ministarstvu izvještaj Komisije recenzenata, sa preporukom da izda dozvolu za rad visokoškolskoj ustanovi ili odbije zahtjev visokoškolske ustanove za izdavanje dozvole za rad. Članovi Komisije recenzenata za svoj rad imaju pravo na naknadu, a ministar ima pravo da traži dodatno obrazloženje, odnosno dopunu izvještaja.

Članom 32. regulisano je donošenje Pravilnika o početnoj akreditaciji i njegovo objavljivanje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Članom 33. propisuje se obaveza visokoškolske ustanove koja je dobila dozvolu za rad da bez odlaganja podnese zahtjev za akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskih programa za koje je dobila dozvolu za rad nakon isteka roka od dvije godine od dana upisa u Registar visokoškolskih ustanova, koji se vodi u Ministarstvu.

U članu 34. definiše se postupak akreditacije kojim se utvrđuje da li visokoškolska ustanova i/ili studijski programi ispunjavaju Standarde za akreditaciju visokoškolskih ustanova i/ili Standarde za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija.

Članom 35. propisuju se modeli akreditacije studijskih programa: recenzija, klasterska akreditacija i pojedinačna akreditacija. Tako se akreditacija studijskog programa po modelu recenzije sprovodi u okviru postupka akreditacije visokoškolske ustanove, nakon pribavljenih stručnih mišljenja recenzenata o studijskom programu, a akreditacija studijskih programa po modelu klusterske ili pojedinačne akreditacije se sprovodi po istom postupku kao i akreditacija visokoškolske ustanove. Akreditacija studijskih programa može se sprovoditi u okviru postupka akreditacije visokoškolske ustanove i/ili kao poseban postupak.

Članom 36. propisuje se period važenja akreditacije i da se postupak akreditacije visokoškolske ustanove sprovodi obavezno na svakih pet godina. Visokoškolska ustanova dužna je da akredituje studijske programe prvog i drugog ciklusa studija za koje ima dozvolu za rad. Akreditacija i vanjsko vrednovanje studijskih programa odvija se prema godišnjem planu akreditacije studijskih programa koji donosi Agencija.

Članom 37. detaljnije se propisuje pokretanje postupka akreditacije. Visokoškolska ustanova podnosi Agenciji zahtjev za akreditaciju najkasnije godinu dana prije isteka roka važenja akreditacije, odnosno najkasnije 18 mjeseci prije isteka roka važenja akreditacije ukoliko je dobijanju akreditacije prethodilo pismo očekivanja. Uz zahtjev se dostavlja dokumentacija koja je sačinjena prema smjernicama za pripremu dokumentacije za akreditaciju, a Agencija od organa javne vlasti pribavlja informacije koje su bitne za sprovođenje postupka vanjskog vrednovanja.

Članom 38. određeno je da vanjsko vrednovanje sprovodi Komisija stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa. Agencija utvrđuje prijedlog sastava Komisije stručnjaka, koji onda dostavlja Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđenje kvaliteta na imenovanje, u skladu sa zakonom kojim se reguliše okvir visokog obrazovanja u BiH.

Članom 39. propisano je imenovanje recenzenata za recenziju studijskog programa, ukoliko se studijski program akredituje po modelu recenzije.

Članom 40. propisuje se da Komisija stručnjaka sačinjava izvještaj o vanjskom vrednovanju na osnovu dokumentacije i posjete visokoškolskoj ustanovi, u kojem daje preporuku o akreditaciji visokoškolske ustanove i/ili studijskih programa. Agencija za razvoj visokog

obrazovanja i osiguranje kvaliteta daje preporuku o akreditaciji visokoškolske ustanove/studijskog programa na osnovu mišljenja Komisije stručnjaka.

Članom 41. propisuju se ishodi akreditacije: rješenje o akreditaciji, pismo očekivanja ili rješenje o odbijanju akreditacije. Na rješenje se može uložiti žalba Upravnom odboru koji odlučuje na osnovu mišljenja Odbora za žalbe i prigovore. U stavu 4. je propisano da se po konačnosti rješenja o odbijanju akreditacije visokoškolske ustanove ili studijskog programa zabranjuje obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja visokoškolskoj ustanovi ili izvođenje studijskog programa, a rješenje o akreditaciji dostavlja se HEA radi upisa u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova u BiH.

Članom 42. definiše se šta obavezno sadrži pismo očekivanja, a to su: utvrđeni nedostaci, skup preporuka i rokovi za njihovo izvršenje, koji ne mogu biti duži od 12 mjeseci, kao i da se pismo očekivanja može izdati samo jednom u toku istog postupka vanjskog vrednovanja.

Članom 43. propisano je donošenje Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa i njegovo objavljivanje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Članom 44. propisuje se priznavanje akreditacije studijskog programa i bilo koji drugi oblik vanjskog vrednovanja koji visokoškolska ustanova stekne kod druge agencije članice ENQA, te da se priznaje pod uslovima i na način određen sporazumom Agencije i agencije koja je izvršila vanjsko vrednovanje. Akreditacije sprovedene u Republici Srbiji priznaju se u Republici u skladu sa zaključenim Sporazumom.

Članom 45. propisuje se da se u slučaju kada se tokom postupka vanjskog vrednovanja u svrhu akreditacije sazna za činjenice koje mogu bitno uticati na donošenje rješenja o akreditaciji, postupak prekida, a postojeći rokovi se produžavaju za period trajanja prekida postupka. U slučaju da se postupak akreditacije iz opravdanih razloga ne okonča do isteka roka važenja akreditacije, Agencija donosi rješenje kojim se produžava period važenja akreditacije do okončanja postupka, a najduže 18 mjeseci od isteka važenja akreditacije.

Članom 46. propisuje se da Agencija vodi Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa, u pisanom i elektronskom obliku i dio je centralnog informacionog sistema Agencije. Visokoškolske ustanove koje su akreditovane u Republici Srbiji mogu se upisati u Registar u skladu sa Sporazumom, a visokoškolska ustanova kojoj je istekla akreditacija i koja nije podnijela novi zahtjev za akreditaciju do isteka roka važenja akreditacije briše se iz Registra. Iz Registra se briše i visokoškolska ustanova po konačnosti rješenja kojim je odbijen zahtjev za akreditaciju.

Članom 47. propisano je donošenje Pravilnika o vođenju Registra akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa.

Članom 48. propisano je da je tematsko vrednovanje vanredni postupak provjere kvaliteta unutrašnjih dijelova predmeta vrednovanja koje po službenoj dužnosti sprovodi Agencija na osnovu odluke Akreditacijskog vijeća Agencije, a može se sprovesti i na obrazloženi prijedlog ministra, visokoškolske ustanove i studentske organizacije visokoškolske ustanove i Unije studenata.

Članom 49. propisano je da tematsko vrednovanje sprovode recenzenti koji se imenuju sa Liste recenzenata. U zavisnosti od ishoda postupka tematskog vrednovanja, Agencija može pokrenuti postupak vanredne akreditacije. U tom slučaju je visokoškolska ustanova dužna da podnese zahtjev za vanrednu akreditaciju u roku od 90 dana od dostavljanja obavještenja od strane Agencije, a ukoliko visokoškolska ustanova u ostavljenom roku ne podnese zahtjev za akreditaciju, Agencija obavještava nadležni organ radi zabrane obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

Članom 50. propisano je donošenje Pravilnika o tematskom vrednovanju i njegovo objavljivanje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Članom 51. propisuje se da postupak priznavanja strane visokoškolske kvalifikacije u svrhu pristupa tržištu rada Agencija sprovodi u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se

uređuje oblast visokog obrazovanja, ako međunarodnim ugovorom nije predviđeno drugačije. Propisano je da se postupak priznavanja ne sprovodi za javne isprave stečene na teritoriji bivše SFRJ do 6. aprila 1992. godine i za javne isprave stečene na akreditovanim visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji, na osnovu Sporazuma o uzajamnom priznavanju dokumenata u obrazovanju i regulisanju statusnih pitanja učenika i studenata. Izuzetno, na zahtjev imao ca kvalifikacije, može se sprovesti postupak priznavanja visokoškolske kvalifikacije stečene na akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi u Republici Srbiji.

Članom 52. propisano je da se u postupku priznavanja stranog studijskog programa vrši vrednovanje stranog studijskog programa na kojem je stečena strana visokoškolska kvalifikacija, te da se inostrana visokoškolska kvalifikacija priznaje ukoliko se utvrdi da ne postoje bitne razlike između kvalifikacije za koju se traži priznavanje i odgovarajuće kvalifikacije u Republici. Istim članom je propisano da postupku vrednovanja strane kvalifikacije prethodi pribavljanje informacija o sistemu studiranja u zemlji u kojoj je strana visokoškolska diploma stečena, akreditaciji visokoškolske ustanove i studijskog programa, te drugih informacija o studiju koji je prethodio sticanju strane visokoškolske kvalifikacije, a Agencija može tražiti stručno mišljenje od visokoškolske ustanove koja je matična za oblast kojoj pripada strani studijski program.

Članom 53. propisuje se sadržina rješenja o priznavanju strane visokoškolske kvalifikacije u svrhu zapošljavanja, kao i rok u kojem direktor Agencije donosi odgovarajuće rješenje na koje imalac kvalifikacije ima pravo žalbe Upravnom odboru Agencije.

Članom 54. propisano je da direktor Agencije donosi Pravilnik o postupku priznavanja strane visokoškolske kvalifikacije koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Članom 55. propisuje se plaćanje naknade troškova postupka za priznavanje strane visokoškolske kvalifikacije i slučajeve oslobađanja od plaćanja naknade troškova, kao i da se visina naknade propisuje Pravilnikom o određivanju visine naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije i vrstama i načinu raspodjele vlastitih prihoda.

Članom 56. propisuje se da Agencija vodi evidenciju i trajno čuva dokumentaciju o sprovedenom postupku priznavanja.

Članom 57. propisana je nova nadležnost Agencije u oblasti razvoja i primjene okvira kvalifikacija Republike Srpske i povezivanja sa Evropskim okvirom kvalifikacija, u skladu sa propisima kojim se uređuje ova oblast.

Članom 58. propisuje se da na dan stupanja na snagu ovog zakona, Agencija za visoko obrazovanje Republike Srpske nastavlja s radom u skladu s odredbama ovog zakona.

Članom 59. propisuje se da će Upravni odbor i direktor Agencije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti predviđene pravilnike i standarde, a da će se do donošenja tih akata primjenjivati podzakonski akti koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu sa njim u suprotnosti, te da će Agencija svoju organizaciju i rad uskladiti sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona.

Članom 60. propisuje se da će se postupci vanjskog vrednovanja i priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija započeti u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, nastaviti i okončati u skladu sa ovim zakonom.

Članom 61. propisuje se da članovi Upravnog odbora, Akreditacijskog vijeća, Odbora za žalbe i prigovore (ranijeg Komiteta za žalbe i prigovore) i direktor Agencije ostaju na dužnosti do isteka mandata.

Članom 62. propisuju se da Zakon o obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 67/20 i 16/23) prestaje da važe stupanjem na snagu ovog zakona.

Članom 63. propisuje se stupanje na snagu ovog zakona.

VII RAZLOZI O POSTOJANJU OPŠTEG INTERESA ZA ODREĐIVANJE POV RATNOG DEJSTVA

Članom 110. stav 1. Ustava Republike Srpske propisano je da zakoni, drugi propisi i opšti akti ne mogu imati povratno dejstvo. Članom 110. stav 2. Ustava propisano je da se samo zakonom može odrediti da pojedine njegove odredbe, ako to zahtijeva opšti interes utvrđen u postupku donošenja zakona, imaju povratno dejstvo.

Članom 60. Zakona o Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske (po hitnom postupku) je propisano da će se postupci vanjskog vrednovanja visokoškolskih ustanova i studijskih programa i priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija koji su započeti, a nisu okončani do stupanja na snagu ovog zakona, nastaviti i okončati po odredbama ovog zakona.

Razlozi postojanja opšteg interesa za određivanje povratnog dejstva ove odredbe Zakona se prvenstveno odnose na potrebu regulisanja statusa visokoškolskih ustanova koje u postupku akreditacije dobiju rješenje o odbijanju akreditacije, na način da se takve ustanove brišu iz Registra akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa po konačnosti rješenja o odbijanju akreditacije, a ne po pravosnažnosti kako je bilo propisano ranije važećim Zakonom. Ovakvo rješenje je ostavljalo mogućnost visokoškolskim ustanovama kojima je odbijena akreditacija da obavljaju djelatnost visokog obrazovanja do okončanja upravnih sporova koji mogu da traju duži period. Onemogućavanjem ovakve prakse se djeluje u opštem interesu, štite se prava studenta i visokoškolskih ustanova i sprečavaju negativne posljedice koje mogu nastupiti zbog obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja od strane ustanova kojima je odbijena akreditacija.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske.